

Załącznik nr 1 do uchwały
Rady Gminy Barciany
nr XII/ 67/ 2011
z dnia 28 października 2011r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2011 -2015**

Wprowadzenie do Programu

I. Przemoc w rodzinie rozpatrywana jest w kategoriach naruszeń praw człowieka od niedawna. Tradycyjne rozumienie praw i wolności człowieka zakładało bowiem możliwość ich naruszenia jedynie przez instytucje władzy, a co za tym idzie, powodowało podział na publiczną sferę życia, w której dochodzi do takich naruszeń, oraz na sferę prywatną, gdzie relacje między jednostkami nie mogą stanowić podłoża naruszeń praw człowieka.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Obecnie uznaje się, że przemoc w rodzinie stanowi naruszenie praw człowieka - do życia, zdrowia, nietykalności cielesnej, a przede wszystkim naruszenie godności ludzkiej.

Rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia (popychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie rękami i przedmiotami, parzenie, użycie broni itp.).
- 2) przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności (wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego itp.).
- 3) przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu (wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, karanie przez odmowę uczuć, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, stosowanie gróźb itp.).
- 4) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy (odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny itp.).
- 5) zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

II. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zwany w dalszej części „Programem”) powstał w oparciu o diagnozę środowiska przedstawioną w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Barciany na lata 2007-2013.

1. Założenia Programu są zgodne z misją samorządu lokalnego związaną z rozwiązywaniem problemów społecznych. Program niniejszy został przygotowany w oparciu o cele strategiczne określone w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Barciany.

Do aktów prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie należą :

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493).
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.).
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 ze zm.).

2. Adresatami Programu są :

- 1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.
- 2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

3. Celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska stosowania przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc poprzez koordynację działań pomocowych lokalnych podmiotów oraz szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

4. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

- 1) kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,

- 2) przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- 3) wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania,
- 4) kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów,
- 5) monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi,
- 6) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- 7) gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- 8) analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy,
- 9) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

5. Edukacja środowiska lokalnego

Zadaniem realizatorów Programu jest przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym w celu ułatwienia dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy domowej.

6. Środki akcji informacyjnej i edukacyjnej:

- 1) utworzenie gablot informacyjnych w Urzędzie Gminy, Ośrodku Pomocy Społecznej, Rewirze Dzielnicowych, Gminnym Ośrodku Kultury, szkołach i placówkach opieki zdrowotnej oraz systematyczne aktualizowanie umieszczonych tam informacji,
- 2) rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- 3) publikowanie w Biuletynie Informacyjnym o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
- 4) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych,
- 5) udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

7. Ważnym zadaniem jest promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością. Celem realizacji tego zadania jest

nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją. Zadanie to jest realizowane w następujący sposób wobec wybranych grup społecznych :

- 1) dzieci i młodzież,
 - a) prowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych w szkołach i świetlicach środowiskowych,
 - b) realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,
 - c) wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji,
- 2) dorośli:
 - a) poradnictwo w trakcie edukacji przedmałżeńskiej,
 - b) konsultacje z psychologiem,
 - c) terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - d) uczestnictwo w spotkaniach grupy AA i AI- Anon oraz grupy terapeutycznej.

III. Realizatorami Programu są :

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach,
 - 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barcianach,
 - 3) Gminny Ośrodek Kultury w Barcianach ,
 - 4) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie.
2. Realizacja Programu przebiega we współpracy z :
- Policją,
 - Sądami powszechnymi,
 - Organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi,
 - Sołectwami,
 - Szkołami.

2. Oczekiwane efekty Programu :

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie,
- 3) podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- 4) zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 5) zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie,
- 6) zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy,
- 7) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy,
- 8) nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

3 . Zagrożenia w realizacji Programu :

- 1) negatywne stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- 2) negatywne wzorce zachowań społecznych,
- 3) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- 4) brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- 5) problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- 6) słaba kondycja ekonomiczna rodzin,
- 7) zbyt mała współpraca interdyscyplinarna.

IV. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015 są środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

V. Przewidywane efekty Programu

1. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
4. Pogłębienie wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zwiększenie skuteczności działania i dostępności do instytucji, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.